

Sociale Veiligheid en Gedragsprotocol De Rank

Doelen

- Kinderen en leerkrachten voelen zich veilig op school (sociaal, psychisch en fysiek).
- Kinderen, leerkrachten, directie, kanjercoördinator en ouders weten wat ze kunnen doen ter preventie van onveilige situaties en hoe ze kunnen handelen als het toch onveilig wordt.

De uitgangspunten

School is bedoeld om te leren. Dit kan alleen als kinderen zich veilig voelen op school. We gebruiken de Kanjertraining om bovenstaande doelen te bereiken.

Visie vanuit de Kanjertraining:

1. *We willen te vertrouwen zijn*

De meeste mensen willen te vertrouwen zijn. Op die manier willen we gezien, gehoord en begrepen worden. We gaan daarom uit van elkaars goede bedoelingen en kijken met vertrouwen naar elkaar en de kinderen. Ons uitgangspunt is daarbij dat je jezelf mag zijn. Doe je niet anders voor dan wie je werkelijk bent, zoals je bent is het goed. En daarmee ben je te vertrouwen.

2. *We zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de opvoeding van de kinderen*

We verwachten dat ouders school vertrouwen en ondersteunen. Een goede opvoeding richt zich op fundamentele menselijke waarden zoals: liefde, vertrouwen, mededogen, toewijding, verantwoordelijkheid en betrokkenheid in de breedste zin van het woord. Daarom moeten wij, ouders en leerkrachten, duidelijke leiders zijn voor kinderen.

3. *We geven het goede voorbeeld*

De kinderen voelen zich veilig als wij het goede voorbeeld geven:

- We gaan respectvol met elkaar om.
- We spreken respectvol over elkaar en de kinderen, ook op sociale media
- Indien zich een probleem voordoet of als we ons zorgen maken, dan overleggen we met elkaar. We zoeken een oplossing die goed is voor alle betrokkenen

Preventief

Inhoud Kanjertraining

We bespreken en oefenen met gedrag door middel van de volgende materialen. Deze zijn van toepassing op de kinderen, maar net zo goed op ons als volwassenen. Omdat kinderen gedrag van ons nadoen, is het van belang dat wij (ouders en het team) het goede voorbeeld geven.

1. De petten

Om in gesprek te gaan over gedrag maken we vanuit de Kanjertraining gebruik van petjes met vier verschillende kleuren. Wanneer zich een probleem of stressvolle situatie voordoet hebben we een keuze om verschillend te reageren. We maken kinderen bewust van hun gedrag en oefenen met nieuw gedrag. Kinderen kunnen zo leren kiezen voor gedrag dat bij hen past en dat prettig is voor henzelf en de ander.

Wanneer je doet als een kanjer, of als de witte pet, dan doe je als jezelf, je bent te vertrouwen en durft ook anderen te vertrouwen. Je toont respect voor jezelf en de ander. Jezelf zijn betekent ook: vervul de rol die bij je past. Dus moeder: wees moeder. Leerkracht: wees leerkracht. Je bent geen vriendje van het kind. En laat het kind ook kind zijn.	<i>De witte pet is de pet van vertrouwen en jezelf zijn. Samen met de gele, rode en blauwe pet zie je dan...</i>
Je kunt jezelf zijn in combinatie met de blauwe pet. De blauwe pet staat voor kracht. Dan reageer je op een prettig stoere manier. Je durft ruimte in te nemen. Je vertoont leiderschapsgedrag. Je geeft je grenzen aan. Je maakt plannetjes, toont initiatief. Zolang naast de blauwe pet ook de witte van het vertrouwen aanwezig is, is het gedrag prettig voor jezelf en de ander. Voor ouders en leerkrachten betekent dit dat je positief leiderschap laat zien. Je durft grenzen te stellen en duidelijk te zijn vanuit het vertrouwen dat de meeste mensen het goed bedoelen.	<i>De witte pet in combinatie met de blauwe pet staat voor:</i> • <i>vertrouwen</i> • <i>duidelijk</i> • <i>doorzetter</i> • <i>leiderschap</i>
De rode pet in combinatie met de witte pet staat voor humor. Je maakt grapjes die leuk zijn voor iedereen. Je doet optimistisch, vrolijk, relativerend, luchtig, handelt met levensvreugd. Voor ouders en leerkrachten betekent dit dat je humor gebruikt in je opvoeding en speels kunt zijn: je kunt spelen met kinderen en je kunt relativeren. Je toont optimisme en vrolijkheid.	<i>De witte pet in combinatie met de rode pet staat voor:</i> • <i>vertrouwen</i> • <i>vrolijk</i> • <i>humor</i> • <i>positief denken</i>

Handelen we met de wit-gele pet, dan geven we ruimte aan de ander. We luisteren, zorgen, tonen interesse, zijn rustig, vriendelijk en bescheiden. Voor ouders en leerkrachten betekent dit dat je betrokkenheid toont, luistert naar kinderen en wilt weten wat hun behoefte is. Je toont empathie.	<i>De witte pet in combinatie met de gele pet staat voor:</i> • <i>vertrouwen</i> • <i>vriendelijk</i> • <i>bescheiden</i> • <i>behulpzaam</i>
---	--

Alle kleuren petten hebben hun valkuil wanneer de witte pet van vertrouwen wegvalt. Als we niet meer met vertrouwen naar elkaar of naar onszelf kijken, komen we terecht in wantrouwen. Bij de ene persoon of in de ene situatie uit dit zich in te krachtig gedrag (blauwe pet), bij een ander in te onderdanig, angstig gedrag (gele pet) en bij weer een ander in clownesk meeloopgedrag (rode pet).

In het aanspreken van kinderen gebruiken we pettentaal. Voorbeelden hiervan: “Welke pet heb je nu op? Hoe kun je de witte pet erbij opzetten?” “Ik zie een heleboel witte petten!” “Wil je te vertrouwen zijn? Doe dan als de witte pet.” De pettentaal helpt ons om zonder oordeel het kind op zijn gedrag aan te spreken. Een pet wordt nooit aan een kind gekoppeld, maar aan gedrag. Gedrag kan je veranderen. Een kind doet als een rode pet op een moment en is de rode pet niet.

2. De Smileyposter

Welk gedrag willen we wel en niet op school? Waar ligt de grens? De smileyposter geeft hier handvatten voor. Wij willen kinderen leren om rekening met elkaar te houden. Let dus een beetje op de gevoelens van de mensen om je heen. Check even of de ander zich nog goed voelt bij jouw gedrag. Andersom geldt ook: het is jouw verantwoordelijkheid om aan te geven wanneer je je ergens niet prettig bij voelt. De meeste mensen bedoelen het goed, maar het gaat wel eens mis. Je helpt de ander door je grens aan te geven: “Ik vind het vervelend als je ... doet. Wil je dat anders doen?”

Als we ons zorgen maken om een kind, dan overleggen we respectvol met de kinderen, ouders en de leerkracht. We geven elkaar feedback. Dat betekent dat we op het schoolplein of via internet niet slecht spreken over een ander: We gaan met die ander in gesprek. Kortom: We spreken met respect over en met elkaar.

We zoeken een oplossing die goed is voor het kind, de klasgenoten, de ouders en de

school. Soms bedoelt de ander iets goed, maar ervaar je het vervelend. We geven dan rustig onze grens aan, zodat de ander rekening met je kan houden.

3. De Afsprakenposter

Als leidraad voor hoe wij op school met elkaar om willen gaan, gebruiken we de volgende vijf uitgangspunten van de Kanjertraining. Op school zijn deze uitgangspunten op de kanjerafsprakenposters zichtbaar gemaakt. De kleuren verwijzen naar de petten.

voorbeeld afsprakenposter middenbouw

Curatief

Wat doen we als het toch mis gaat en hoe doen we dat?

Het is normaal dat kinderen af en toe 'last' hebben van elkaar. Dit gebeurt thuis en op school. Kinderen willen spelen met hetzelfde speelgoed, willen rustig werken terwijl een ander door de klas roept., of willen met hetzelfde kind spelen. Kortom: er ontstaat gedoe. Dit zijn voor kinderen allemaal leermomenten. In het volwassen leven moeten wij immers ook leren omgaan met onze behoeftes en die van anderen. We zullen onze grenzen en wensen moeten aangeven. We gebruiken hiervoor de conflictposters en de bijbehorende oefeningen om de kinderen hierbij handvatten te geven.

Is er sprake van meer dan 'last hebben' van elkaar, dan spreken we van grensoverschrijdend gedrag.

Wat is grensoverschrijdend gedrag?

Grensoverschrijdend gedrag kan op verschillende manieren plaatsvinden: verbaal, fysiek, materieel. Het kan bijvoorbeeld gaan om pesten, agressief gedrag, spullen kapot maken of stelen, discriminatie en seksuele toenadering of intimidatie. Het gedrag kan zowel opzettelijk als onopzettelijk zijn, maar degene die er mee wordt geconfronteerd ervaart het als ongewenst en onaangenaam.

Fysieke veiligheid in gevaar?

Als een kind of ouder grensoverschrijdend gedrag vertoont, is het eerste wat van belang is: Is de fysieke veiligheid in het geding van de leerkracht, het kind of de omstanders?

In dat geval gaan we niet eerst begrijpen en rustig in gesprek, het is dan een kwestie van handelen en grenzen stellen. Veiligheid staat voorop. Het heeft altijd de voorkeur om van kinderen af te blijven als leerkracht. Indien er echter geen alternatief is, is het ook de plicht om in te grijpen om gevaar te voorkomen. Dus vechtende kinderen uit elkaar halen nadat je duidelijk hebt gezegd: Uit elkaar nu!

De gedragsladder

Natuurlijk houden we ons aan de regels. Maar wat gebeurt er als de regels worden overtreden en er sprake is van grensoverschrijdend gedrag?

Om de fases voor kinderen, leerkrachten en ouders inzichtelijk te maken, gebruiken we de gedragsladder. Wat onder grensoverschrijdend gedrag valt is ter beoordeling van de school.

De gedragsladder

Zo doen wij het op De Rank

Natuurlijk houden we ons aan de regels (zie gedragsprotocol). Maar wat gebeurt er als iemand zich niet aan de regels houdt?

Fase 1	Fase groen 	Op onze school volgen we de kanjerregels en de basisregels. Met alle leerlingen worden kindgesprekken gevoerd, dat is de basis.
Fase 2	Fase geel 	Je overtreedt een van de regels. Je krijgt een waarschuwing. Er wordt een kindgesprek gevoerd samen met de leerkracht. In dit gesprek wordt het uitgepraat of wordt er een tijdelijke oplossing gezocht. Je weet nu dat jouw gedrag moet veranderen.
Fase 3	Fase oranje 	Wij willen dit gedrag niet op onze school. Iedereen moet zich veilig voelen. We gaan met respect met elkaar om. → Samen met leerkracht en kind is er een kindgesprek en wordt er vanaf groep 4 het oranje waarschuwingsblad ingevuld. Er wordt gekeken naar een passende oplossing. Vanaf groep 5 is dit gesprek na schooltijd. → Ouders worden gebeld/gemaid. Het waarschuwingsblad wordt door ouders ondertekend. → Het kind zit de rest van de dag in een andere groep. Bij voorkeur in een groep welke 3 tot 4 jaar hoger of lager is. → Als het nodig is zit het kind de dag na het incident ook in een andere groep. → Het oranje waarschuwingsblad kan maximaal 2x per half jaar worden uitgedeeld. Bij meer dan 2x komt het kind in fase rood.
Fase 4	Fase rood 	Dit gedrag hoort niet op onze school. Het kind heeft 2x een oranje waarschuwingsblad gekregen omdat hij/zij grensoverschrijdend gedrag heeft laten zien. → Kind krijgt een rood waarschuwingsblad. → Kind zit de rest van de dag in een andere groep. Bij voorkeur in een groep welke 3 tot 4 jaar hoger of lager is. → Kind is minimaal twee dagen niet welkom in de eigen groep. → De ouders worden op school uitgenodigd.
Fase 5	Fase paars	Het kind wordt geschorst nadat er een gesprek is geweest met de directie en de ouders.

Algemene afspraken

Wij maken op school gebruik van de basisregels vanuit de kanjertraining en de gedragsladder. Zie hieronder een korte toelichting op de gedragsladder.

Fase 1 Groen

- Alle kinderen en leerkrachten zijn op de hoogte van de kanjerregels en houden zich hier aan. De kanjerlessen worden door de leerkrachten wekelijks gegeven. Het team van de school spreekt de kanjertaal. Het team mag elkaars leerlingen aanspreken op gedrag.

Fase 2 geel

- Het kind overtreedt één of meerdere regels. De aanpak vanuit de Kanjertraining wordt gevolgd.
- Het kan zijn dat het kind even op een andere plek werkt voor een korte periode (bijvoorbeeld een half uur).
- Er wordt een kindgesprek gevoerd. Vanaf groep 5 is dit na schooltijd.
- Ouders worden op de hoogte gebracht door middel van een bericht in Parro of een telefoontje van de leerkracht of een gesprek op school.
- De leerkracht beoordeelt zelf of er een aantekening moet worden gemaakt in Parnassys (het kan ook een kleine correctie zijn).

Fase Oranje

- Het kind houdt zich niet aan de afspraken, ondanks waarschuwingen, correcties en gesprekken. De leerkracht heeft samen met het kind een kindgesprek en vanaf groep 4 wordt het oranje waarschuwingsblad ingevuld. Er wordt gekeken naar een passende oplossing. Bij de groepen 1 t/m 3 worden de ouders op gesprek uitgenodigd en is hier de Intern Begeleider en/of teamleider bij aanwezig.
- Voor vanaf groep 5 geldt dat de rest van de dag het kind in een andere groep met werk verblijft. Collega's hebben hun deur open om het kind in hun klas op te vangen. Bij voorkeur in een groep welke 3 tot 4 jaar hoger of lager is.
- Vanaf groep 5 wordt na schooltijd met kind en leerkracht het waarschuwingsblad besproken.
- Ouders worden gebeld door de teamleider. Bij geen aanwezigheid van de teamleiders belt de Intern Begeleider.
- Ouders geven binnen twee dagen een reactie en ondertekenen het waarschuwingsblad.
- In deze fase wordt er altijd een verslag gemaakt in Parnassys. Het waarschuwingsblad wordt ingescand en in Parnassys gehangen.

- De teamleider beslist in samenspraak met de leerkracht of het kind een dag extra apart moet zitten. Indien nodig wordt de intern begeleider betrokken om te kijken wat er nog meer nodig is en om terug te kunnen gaan naar fase groen.
- Het oranje waarschuwingsblad wordt per half jaar maximaal 2x gegeven (ook over de zomervakantie heen) en anders gaat het kind door naar rood.

Fase Rood

- In fase rood is er sprake van een situatie waar **grensoverschrijdend gedrag** heeft plaatsgevonden. Zie toelichting gedragsprotocol wat verstaan wordt onder grensoverschrijdend gedrag. De leerkracht vult samen met het kind het rode waarschuwingsblad in. Dit wordt na schooltijd besproken met het kind, de leerkracht en de directeur.
- In Parnassys wordt het verslag en het rode waarschuwingsblad gezet.
- In fase rood worden de ouders op school uitgenodigd voor een gesprek. Wanneer de directeur en de teamleider het gesprek voert met ouders kunnen de Intern Begeleider en de leerkracht betrokken worden.
- Minimaal 2 dagen wordt het kind in een andere groep geplaatst. Bij voorkeur in een groep welke 3 tot 4 jaar hoger of lager is.
- Een kind mag maximaal 1x per half jaar een rood blad krijgen. Bij meer dan 1x per half jaar volgt fase paars.

Fase Paars

- In fase paars is er sprake van **directe onveiligheid** of de grens aangegeven in fase rood is gepasseerd. Ouders worden uitgenodigd voor een verplicht gesprek op school. Dit gesprek wordt gevoerd met de directeur en eventueel de clusterdirecteur van SCOPE scholengroep.
- De leerkracht wordt op de hoogte gebracht van de vervolgafspraken. Kun je nog terug naar groen? Hoe is het vervolg? Bindende afspraken worden gemaakt.
- De directeur loopt de wettelijke procedure door. De wettelijke procedure is te vinden op de website van de inspectie.
<https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/schorsen-en-verwijderen/basisonderwijs-schorsen-en-verwijderen>
- Verslaglegging in Parnassys is verplicht.

De gedragsladder Zo doen wij het bij de TSO

Fase 1	Code groen 	→ We volgen de kanjerregels en de basisregels op het schoolplein. → We zijn respectvol naar elkaar en de TSO krachten.
Fase 2	Code geel 	→ Je overtreedt een van de basisregels. → Je krijgt een waarschuwing. → Er wordt een gesprek gevoerd samen met de TSO leerkracht. In dit gesprek wordt het uitgepraat of wordt er een tijdelijke oplossing gezocht. Je weet nu dat je gedrag moet veranderen. → Dit wordt doorgegeven aan de coördinator en genoteerd. Bij een volgende waarschuwing komt er een kruisje achter je naam en ga je naar code oranje
Fase 3	Code oranje 	groep 5 t/m 8 → Je pauze wordt eenmalig ingeleverd. Vanaf groep 5 wordt er met de leerkracht na schooltijd een gesprek gevoerd → Je zit op een kruk in de gang bij de trap → Samen met de leerkracht en de leerling is er een gesprek en wordt het waarschuwingsblad ingevuld na schooltijd. → Je ouders worden gebeld/gemaid door de leerkracht of teamleider + handtekening WS blad. → Het waarschuwingsblad is maximaal 2x per half jaar. Bij meer dan 2x ga je door naar code rood. groep 1 t/m 4 → Je wordt in een andere groep gezet en je ouders worden op de hoogte gebracht door de leerkracht.
Fase 4	Code rood 	→ Je hebt 2x een oranje blad gekregen vanwege grensoverschrijdend gedrag → Je krijgt een rood waarschuwingsblad. → De directeur en teamleider zijn op de hoogte. → Je ouders worden op school uitgenodigd. → Het gesprek vindt plaats met je ouders, de directeur en de teamleider. → Je wordt voor minimaal een week uitgesloten van buitenspelen tijdens de TSO → Je gaat tijdens de TSO een week in een andere klas werken.
Fase 5	Code paars	→ Je hebt 2x binnen een half jaar een rood waarschuwingsblad gekregen → Je wordt geschorst nadat er een gesprek is geweest met de directie/clusterdirecteur en ouders op school.

Toelichting TSO

De TSO leerkrachten passen alleen fase groen en geel toe. Bij oranje wordt er leerkracht of teamleider bij gehaald en zij lopen de stappen dan door.

Fase groen

- De TSO is op de hoogte van de kanjerregels op school. Zowel de TSO als de leerlingen gaan respectvol met elkaar om.

Fase geel

- De TSO geeft een waarschuwing en gaat in gesprek met het kind.
- De TSO mailt of geeft de waarschuwing mondeling door aan de TSO-coördinator met de naam van de leerling.
- Bij een tweede waarschuwing komt er een kruisje achter de naam van deze leerling. Daarna wordt code oranje ingezet.

Fase oranje

- De TSO zet het kind binnen in het zicht.
- De leerkracht en de teamleider wordt op de hoogte gebracht.
- De leerkracht en het kind vullen het oranje waarschuwingsblad na schooltijd in (vanaf groep 5).
- Dit blad wordt gescand en in Parnassys gezet. Ouders worden tijdens schooltijd op de hoogte gebracht door de teamleider. Ouders moeten het blad ondertekenen en binnen 2 dagen retourneren.

Fase rood

- Het kind heeft 2x een oranje blad gekregen en gaat daarna door naar code rood.
- In deze fase wordt de directie op de hoogte gebracht.
- Het rode waarschuwingsblad wordt gescand en in Parnassys gezet.
- De ouders worden op school uitgenodigd voor een gesprek met de directie
- Het kind blijft minimaal een week tijdens het buiten spelen binnen en werkt in een andere klas.

Fase Paars

- Bij meer dan 2x een rood blad gaat het kind door naar paars.
- De directeur/clusterdirecteur is bij deze fase betrokken.
- Ouders komen op school. Het kind wordt geschorst voor een periode.
- Leerplichtambtenaar wordt ingelicht.
- Er wordt een aantekening in Parnassys gemaakt.